

ind derpaa. Da en stor Del Provsblade ikke kunde bære denne forøgede Udgift, besluttede disse Bladudgivere at oprette en Stereotypianstalt her inde, hvor de lavede Satsen i Fællesskab og sendte den ud til Bladene. Det medførte ganske naturligt, at en hel Række Typografer blev arbejdsløse, og vi kunne altsaa her sige, at det var en direkte Følge af den forhøjede Løn, at der blev en forøget Arbejdsløshed. Jeg beklager i høj Grad denne Udvikling, og jeg kan tale med derom, fordi jeg har været med til at forsøge paa at forhindre, at vi skulde ind paa denne kedelige Vej med Stereotypi. Men det gik imidlertid saaledes: Nu gaa disse Folk arbejdsløse her inde paa Grund af forøgede Lønfordringer, og nu komme de Herrer Socialdemokrater og sige til os, at Staten skal bidrage til at støtte dem, underholde dem, medens de ere arbejdsløse. Naar de Herrer nu fordrer dette, forekommer det mig ogsaa, at de maa indrømme Rimeligheden i følgende Betragtning: at Staten ikke kan gaa ind paa at yde en saadan Støtte, førend det med Autoritetens Præg er afgjort, om den ny Lønfordring, som de Herrer Typografer have stillet og gennemført, er berettiget eller ej. Jeg staar ikke her og siger, at den er uberettiget, jeg vil ikke opkaste mig til Dommer derom. Jeg vil sige, at Spørgsmaal om Løn afgøres under de nuværende Forhold ikke efter Ret og Retfærdighed, ikke efter økonomiske Omstændigheder, efter hvad en Forretning kan bære eller ikke, men kun efter, hvem der er stærkest. Det er Magten, som afgør Lønsørgsmaalene her i Landet i dette Øjeblik, og saa længe det er saaledes, at et Fags Arbejdere i et givet Øjeblik have Magten til at gennemføre en forøget Løn, og dette saa medfører en forøget Arbejdsløshed inden for Faget, er det dog et stort Spørgsmaal, om man uden videre kan kræve, at Staten skal træde til og støtte disse arbejdsløse. Jeg er tilbøjelig til at tro, at vi komme ikke selve Lønsørgsmaalets Løsning nærmere, førend vi naa dertil at faa en Domstol imellem os, som i Lønsager kan dømme med afgørende og bindende Virkning om Lønnens Størrelse og Arbejdstiden. Vi ere ikke come dertil endnu her i Landet. Men naar vi naa dertil, at Lønsørgsmaal afgøres ikke efter, hvem der er den stærkeste i Øjeblikket, men efter Ret og Retfærdighed og efter en samvittighedsfuld Undersøgelse af, hvad vedkommende Fag kan bære, naar vi en Gang for alle have faaet slaaet fast, at den Løn, der betales i Faget, er rigtig,

og der saa alligevel indtræder Arbejdsløshed, saa vide vi, at Staten kan være berettiget til at give sin Støtte, men heller ikke før.

I øvrigt forbavsede det mig noget at høre det ærede Medlem for Horsens (Lyngsle) udtale sig saa skarp mod Venstre ved denne Lejlighed. Jeg synes ikke, der var nogen Grund dertil. Jeg synes ærligt talt, at hvis de Herrer have villet forstaa vor Ordførers Tale, saa har det deri vist sig, at Venstre ikke vil stille sig afvisende over for den Nød, der er i Landet. Vor Ordfører har antydnet meget bestemt, at vi vilde arbejde hen paa, at der af Staten ydes et Tilskud til de fri Fattiggasser her i Landet, og det et Tilskud, som ikke bliver ekstraordinært eller motiveres ved ekstraordinære Omstændigheder, men et varigt Tilskud, som giver disse Kasser forøgede Midler til at bekæmpe al mulig Nød, ikke blot den, der skyldes Arbejdsløshed, men ogsaa den, der skyldes andre Aarsager. Jeg kan ikke tage Ordet ved denne Lejlighed uden at udtale min ubetingede Tilslutning hertil og min Glæde over, at der er Udsigt til at vi kunne gennemføre i ethvert Tilfælde i dette Ting noget i denne Retning. Efter mit Kendskab til de fri Fattiggassers Virksomhed ude omkring i Landet tør jeg sige, at der gives ikke smukkere Institutioner. Det er ganske sikkert, at det særlig er i Landkommunerne, de have virket, og det taler til den kommunale Styrelses Fordel ude paa Landet, at det er dem, som have gjort disse fri Fattiggasser virksomme. Det er først efterhaanden, at det har smittet fra Landet ind til Byerne. Naar man ser, at der oppe paa Mors i store og folkerige Kommuner gives op til 1 Kr. pr. Individ til de fri Fattiggasser af Kommunekasserne, er det i Virkeligheden et Vidnesbyrd om megen social Forstaaelse og Villie til at lindre Nøden uden for det offentlige Fattigvæsen. Dette Tilskud, vi her ville yde til de fri Fattiggasser, skal ikke standse ved de organiserede Arbejdere. Det skal gaa til Bunds og tage dem allesammen med, som lide Nød, enten de ere organiserede eller ikke.

Maa jeg her indskyde en rent parentetisk Bemærkning. Der var en Gang, da dette ene Ord „Arbejder“ virkelig kunde spænde over alle dem, der tænkes paa, naar man nævnedet det, men jeg tror rigtignok, man maa sige, at for Øjeblikket ere Vilkaarene inden for dem, der kaldes Arbejdere, i den Grad forskellige, at man vanskelig skal kunne tale om dem med det